

RÂNDUNICA

FÓIE LITERARĂ-BELETRISTICĂ.

APARE

IN SIBIIU, DE TREI ORI PE LUNA.

PROPRIETAR-EDITOR ȘI REDACTOR

SILVESTRU MOLDOVAN.

SUMARUL:

Victorie	Ilie Demetrescu.
Profesorul Iordache	Marg. Moldovan.
Eu nu 'nțeleg (trad.)	Carol Scrob.
Un tablou	I. E. Prodan.
Pe munte 'n zori	O. Bocca.
Mărturisirile Dorettei (trad.)	Ioan Cădea.
Rămurele:	
Tinerimea română	Silvestru Moldovan.
Uituri (chiuituri)	I. G.
Feliurite	* * *

Apare:

în 10, 20 și 30 a fiecărei luni.

Abonamentul:

Pe an 6 fl., pe jumătate de an 3 fl., pe pătrar de an 1.70 fl.
Pentru România și străinătate pe an 16 franci.

Proprietar-editor și redactor Silvestru Moldovan.

VICTORIE.

*Mă 'ntâlnii odată 'n cale cu drăguțul Cupidon
Și-i smulsei din arc săgeța ce-ar fi vrut să mi-o trimită,
Iar la urmă-i luai de-a rândul: aripi, tolba și baston,
Și-l lăsați plângând în urmă-mi pe o stâncă părăsită.*

*Ce frumos plângea, drăguțul! Cât era de frumuseț,
Naș fi vrut să-i fiu eu vina, nici să-i fac vr'o neplăcere
Dar doream de multă vreme să-l supui și eu pe el
Și să fac să simtă dorul, desarmându-l de putere.*

*De atunci, purtat pe aripi, lumi mărețe eu străbat,
Și, privind săgeța, tolba și bastonul de mărire,
Cânt durerea și plăcerea, cânt pe de-u-mi desarmat,
Pe când el în vis, adesea, îmi propune 'mpăciuire.*

București, 23 August, 1894.

Ilie Demetrescu.

PROFESORUL IORDACHE.

Novelă.

(Urmare.)

Margareta Moldovan.

Musica începe și Veran o angajază.
— Nu pot Ghiță, sunt angajată la toura acésta.
— Cu cine?
— Cu un cunoscut vechiu.

Lui Veran nu-i plăcu acest răspuns, dar tăcu.
El observă cutezanța, cu care Padu vorbea așa de mult Eleonorei în decursul dansului, și cum Eleonora se aprindea la obrazi din când în când. Deveni indispus și se duse între colegi.

Padu profită de ocaziune și rămase în societatea Eleonorei.

Era cam târziu când se re'ntorse Veran la Eleonora și la mamă-sa, și le petrecu acasă.

În ziua următoare era mare neliniște și supărare la Căldărescii.

Veran nu se arată totă ziua.

După ce le-a petrecut dela bal, densusul se re'ntorse érași la prietini. Spre surprinderea lui însă, Padu încă părăsise balul, imediat dupu plecarea Eleonorei, așa îi s'a spus.

Atât i-a mai lipsit încă! Era convins acum, că între Padu și Eleonora erau relații vechi de simpatie. Diminéța când se duse acasă luă o hârtie și începă a scrie șire multe, multe unul după altul.

Își scose apoi inelul din deget, îl pachetă cu scrisoarea în un plic și scrisse adresa Eleonorei pe el. Mai rămase un timp ore-care în meditațiune, apoi se culcă satisfăcut, că a isprăvit un lucru cuminte.

Era la unsprezece ore când se deșteptă. Iute se îmbracă, își caută inelul în deget, inel nu-i. Atunci îi vin în minte ca prin vis cele întâmplate. Să uită încóce, încolo, dă cu ochii de plicul cu adresa Eleonorei, îl desface vehement și își cetesce scrisoarea. Rămâne pe un moment incremenit. Numai acum îi se limpedi starea lucrului.

— Da — își dise el — între ei trebuie să fie relații vechi, căci altfel cum ar veni el să se țină grapă de ea? Nu se pôte altfel. — Dar tot e prea prost așa, o să merg în persónă să mă conving cum stăm.

Abia avu timp să rupă plicul și scrisoarea, căci cineva bătă ușe.

Erau prietinii lui.

Fără a trada nimic din cele ce simțea petrecu ziua cu ei.

La Căldărescu era totă casa în neliniște. Căldărescu făcu muștrări Eleonorei, că pôte purlarea ei să fi instrăinat pe Veran. Dômnă Căldărescu se căia de minutul, în care a trecut pragul să mērgă la bal. Eleonora nu putea alta, decât să se consoleze de tôte prin lacrimi, să retrase într'o odaie și plângea. Fratele Eleonorei Niță, era pus încă de dimineță să spioneze, dar tôte aceste erau zădarnice.

Spre sară să opri o trăsură la pôrtă. Toți căsenii ardeau de neastēmpēr.

Din trăsură să coboră o fată tinēră cu o grămadă de pachete.

Dômnă Căldărescu când o vėdù nu să putu stăpâni să nu bată în palme și să nu-și dică: of, of sērăcul de noi Dômnē, — nu este el, nu, nu.

— Tu ești Viorico?

— Eu mătușică, abia am sosit și eu.

— Cine este? — Să auzi vocea lui Căldărescu.

— Nepoțica ta, dragă.

— Așa-a, Viorica?

— Da, da. Scii, că ne scrise, că vine astăzi, dar noi — am și uitat.

După ce au intrat în lăuntru apare și Eleonora, palidă și cu ochii plânși.

Viorica nu își putea esplica ce este aici. Toți erau spăriați, îngrijați, Eleonora cu ochii plânși. Își inchipuia vre-o nenorocire.

— Cei cu voi, pentru Dumneșeu, cum vė aflu așa?

— Nu-i nimic, — tăia vorba dômnă Căldărescu — decât asară am fost la bal și s'a cam bolnăvit Leniți.

Viorica să indestuli cu răspunsul deocamdată, dar după ce s'a culcat, timp îndelungat nu își putea da samă de cele ce a vėdùt și auzit. Ii era inesplicabilă confuzia casei.

RĂMURELE.

Tinerimea română.

III.

În două schițe anterioare am caracterizat pe scurt rolul tinerimei academice române la 1848—9 și în timpul după acești memorabili ani, până la 1884.

Începând cu acest an tinerimii române academice ii s'au impus prin desvoltarea evenimentelor o activitate duplă: de-o parte ea a trebuit să continue lucrarea culturală-națională, începută de tinerimea de după 1848—9, desvoltând și consolidând tot mai mult societățile culturale academice, ér de altă parte a trebuit să-și țină și și-a și ținut de sfântă datorință a lua parte în sfera ei de activitate la mișcările naționale intensive, ce s'au inaugurat de bărbații nostri politici în deceniul trecut, al căror scop este crearea unei stări favorabile pentru poporul românesc, după cum îi compete lui în această patrie.

Tinerimea noastră și-a împlinit cu sfințenie aceste două datorințe, identificându-se întru tôte cu aspirațiunile națiunii române, arētând, că iubesc pe poporul, din al cărui sin a eșit și are durere de suferințele, ce el le îndură. În luptele, ce ea a trebuit să le susție în acest deceniu s'a purtat cu curagiu, devotament și abnegațiune admirabilă, asemenea tinerimii din 1848—9,

III.

Profesorul Iordache începuse a-și încunjura mai mult prietinii ca până acum. Mai bine îi plăcea să se incuie în odaia lui și acolo să dea curs liber ideilor. Lucra până târziu noptea, atunci își punea la o parte tot, și adeseori să pierdea în gânduri.

Lucru ciudat era acum de un timp încóce cu el.

Sara, când obosit să lăsa de lucru, să răzima de pārete, lângă feréstră și căuta afară la lumina arginție a lunēi.

Printre ramurile arborilor, cari încunjurau casa, rațele lunēi pētrundeau în odaia lui. Afară era liniște. Câte-odată pārea, că aude un glas duios, apoi ii să arată un chip frumos de fee, cu pēr buclat, cu ochi sclipitori, dar dispārea îndată.

Profesorul Iordache tresārea la vedenia acēsta, inima începea să-i bată mai repede și atunci ar fi voit să mai auză acel glas āngereșc, să mai vađă chipul cel dumneșeesc. Își scotea capul afară pe feréstră, și privea cu atențiune.

Afară era liniște, numai foșnetul frunđulițelor de pe arbori să auză.

Când își încorda atențiunea mai tare, atunci nu mai auză nimic, nu mai vedea nimic. Atunci observă, că totul era numai nālucire.

Dar glasul și chipul acela sēmēna cu cineva, și nu își putea da sama cu cine.

Când să apropia óra de mers la Căldărescu, îi era gróză și nu scia pentru-ce.

După ce să vedea însē acolo, după ce trecea óra de instrucție a lui Niță. mai stătea altă óră, sau chiar și două de vorbă cu Eleonora. Desemna floricele și buchete pe pānză, pe cari ea le cosea. Esplica din teoriile lui filosofice, pe cari Eleonora le asculta cu atențiune, privind la el. Arare-ori, când era mai bine dispus ruga pe Eleonora să-i cānte, dar ea nu să lăsa mult rugată, ci începea. Iordache să perdea atunci în gânduri și nu își venea la sine, numai după-ce Eleonora

dovedind prin acēsta, că „din vultur, vultur nasce, din stejar, stejar resare”.

La un rezultat de mare însēmăntate a ajuns tinerimea noastră în acest deceniu. Acest rezultat este legătura, ce s'a inaugurat între tinerii din diferite locuri de studiu, este solidaritatea dintre toți tinerii români academici dela scólele superioare din patrie și din străinătate, pentru o pūrcedere uniformă în cestiunile naționale. Acēsta solidaritate, care l'a început n'a existat decât în un sentiment comun, am putea dice platonice, pornit din iubirea ferbinte de nēm, comună la toți tinerii, a produs, cum scim, până acum róde bune și de sigur va produce și în viitor.

Ca să ne convingem despre adevērurile espuse aci, n'avem decât să ne revocăm în memorie luptele, ce a avut să le supórtē tinerimea română dela 1884 încóce și faptele, ce le-a sēvērșit ea în acest timp.

Șirul evenimentelor din viața tinerimii a început să se desfășure în primăvėra anului 1884 în Cluș, în acest oraș de tristă aducere aminte în istoria desvoltării noastre moderne.

După pactul dualistic încheiat la 1867 românii au fost scoși încet cu încetul de pe tôte terenele vieții publice și în urmă nu le-a rēmas alt mijloc de apērare națională, decât presa, terenul publicistic. Pe acest teren au trebuit ei să începă o luptă mai intensivă, cu deosebire după ce la 1881 conferența națională a stabilit programul politic național, care e susținut și adi de toți românii. Astfel vedem, că la începutul anului

sfârșea și îl trezea din gândiri cu câte-un ris copilăresc. Atunci nu mai stătea, ci își lua pălăria și eșea. Să primbla ore întregi pe stradele mai pustii, până când oboșit și muncit de gânduri se ducea acasă. Nu putea uita chipul și glasul acel ingeresc, era persecutat pretutindeni de el.

Cărțile de studiu, cari erau vecinic deschise înaintea lui, apoi starea sufletescă, persecutat de chipul acela gingaș, intru atât i-au încordat mintea și spiritul încât uitase de sine, se neglijiase de tot.

Hainele de purtatul mult s'au învechit și el nu se gândea la altele. Părul și barba era mare și în vecinică disordine. De altcum totă înfățișarea lui arăta pe omul serios și adenc cugetător. Privirile îi erau blânde și molatice, pe buze îi se vedea totdeauna un zimbet trist.

În sara balului profesorul Iordache era mai de timpuriu acasă, ca de alte ori. Nu voia să mai vadă veselie și să audă glumele colegilor săi.

(Va urma.)

EU NU 'NȚELEG!...

(După Robert Reinick.)

*Eu nu 'nțeleg!... De-abia 'l zăresc
Și-mi simt obrajii cum roșesc!
Vorbeam cu alții, altă dată, —
Ce-am 'fost atunci, ați nu mai sânt, —
Le respundeam la ori ce vorbă...
Lui... nu-i pot spune un cuvânt.*

*Eu nu 'nțeleg!... Dacă 'ntâlnesc
Privirea lui, mă zăpăcesc
Și-mi pare că sunt vinovată. —
Cu alții nu eram așa,
Rideam, glumeam; — spre dânsul însă
Eu ochii nu-i pot ridica.*

*Eu nu 'nțeleg!... Când plăcă el, —
Nu știu: așa e, ori mă 'nșel, —
Că glasul lui tot îmi răsună
Blând în urechi... Cum?... Glasul lui
E altfel ca la alții ore?...
Și vai: Nimic nu pot să-i spui?*

*Eu nu 'nțeleg!... Doresc... așa vrea...
Dar nu-mi pricep dorința mea, —
Eu nu-i pot spune nici o vorbă; —
Ca lebăda să cânt voiesc,
Să-i spun ceva, să mor în urmă!...
Nu!... Să trăiesc și... să-l iubesc!*

Carol Scrob.

1884, afară de foile ce existau, se întemeiază două foi valorose cotidiene: „Gazeta Transilvaniei“ din Brașov, care până atunci apărea de trei ori pe săptămână și „Tribuna“ în Sibiu. Tot atunci, în vederea nouelor alegeri dietale, s'a convocat la Sibiu o conferență națională pe 1 Iunie 1884.

Aceste mișcări și manifestații ale vieții naționale au produs mult necas în presa și publicul unguresc, pe când românii de preste tot locul le-au primit cu bucurie și entusiasm, manifestându-și aderarea lor la programul național dela 1881 și salutând cele două foi cotidiene, cari îl susțineau.

Tinerimea română asemenea era entusiasmata de manifestațiile aceste, dar o vie mișcare s'a produs cu deosebire la tinerimea universitară din Cluj, care discuta cu interes în întrunirile sale evenimentele, ce se desfășurau și trimise „Gazetei Transilvaniei“ o adresă de felicitare, când acesta se prefăcu în diar cotidian.

Tinerimea ungurească din Cluj, întăritată mai cu samă prin diarele unguresci, a început a agita contra tinerimii române din Cluj, numindu-o pentru iubirea sa de nem „trădătoare de patrie“, un termin, care de aci înainte tot mai des se folosește, mai apoi începând a o huidui și în furia ei nu se sfii de a recurge și la acte violente. Furia tineretului era îndreptată contra tinerimii române, apoi contra profesorului de limba și literatura română dela universitate, Dr. Gregoriu Silași, din cauză, că el era român verde, ér nu maghiaron, pe care ro-

mânii îl iubeau și stimau mult, și în fine contra societății academice din Cluj „Iulia“.

Furia acesta a izbucnit în violențe în presara memorabilei zile de 3/15 Maiu 1884, când tinerimea ungurească a demonstrat tumultuos la locuința profesorului Silași, precum și la locuința altor români din Cluj, apoi la localul societății „Iulia“, voind să-l devasteze și în fine intenționând a ataca tinerimea română, care dimpreună cu mai mulți inteligenți din Cluj, serba în otelul „Biasini“ memoria zilei de 3/15 Maiu.

Serbarea tinerimei noastre, ce e drept, a fost turburată prin intrarea furiasă a tineretului ungur în sala de banchet, dar atacul proiectat nu s'a făcut, fiind că purtarea curagiosă și calmă a tinerilor români a impus tinerimei unguresci și a avut efect descuragiator asupra ei.

În zilele următoare s'au continuat turburările și atacurile contra românilor din Cluj, dar tactul și energia tineretului român a fost esemplară, până ce alte evenimente și încheierea anului academic a pus capăt tulburărilor. Dintre tinerii români a fost persecutat cu acesta ocaziune cu deosebire drd-ul în drept Augustin A. Nicoră, din Deva.

Contra societății „Iulia“ tinerimea ungurească în alianță cu foile din Cluj agitau sub pretecestul, că membrii ei, tinerii români universitari, fac politică în societate și astfel se abat dela statute, cari nu conced politisarea. Uneltirile aceste și-au avut efectul dorit, căci deși din cercetările ce s'au făcut din partea rectoratului universității a rezultat, că societatea nu e vinovată de cele

UN TABLOU.

I. E. Prodan.

Deja de mult timp un bun prietin mă zorea să-i dau răspuns la o întrebare, pentru densusul de mare însămnătate. Ba ađi, ba mâne aveam să-i răspund neconditionat. Așa mi-a fost propusul. La ađi și mâne însă totdeauna a intrevenit ceva, și sermanul meu amic, după alte două scrisori solicitătoare, urmate una alteia în timp de-o săptămână, ne primind nici un răspuns, își perde răbdarea și-mi trimite o cartă de corespondență.

Trei rânduri scrise cu litere grase, și ca să fie și mai bătătoare la ochi, cu „negrélă roșie“ — cum se numesce, și de care se folosesc domnii profesori la corrigarea temelor — și rândurile sublienate erau.

Este de ajuns a spune, că nu înzadar obicinuita adresă gădilitore la inimă: „Iubite amice“ era înlocuită cu cuvântul: „ultimatum“; dar de fapt, șirelele aceste trei, prin formă, cuprins și stilisare, întruneau cerințele unui ultimatum.

Sciți, era chiar ca o patalama, cum primese în ziua de ađi din partea procuraturilor unguresci, lipsiții de inimă soboli valachi.

Ei, bine, îți ai înaintea ochilor ultimatumul, nu e lucru de șagă; trebuie să te gândești serios, că în răspoiul ce ar urma, poți fi scărmanat, mai ales, provocătorul având pe partea sa arme, de care eu nu dispuneam.

Ultimatumul prietinelui meu m'a seos încâtva din țitini, dar în curând m'am liniștit.

Am să-i răspund la moment, mi-am đis, deși năduful din luna lui Cuptor, (căci atunci îmi veni ultimatumul) atât era de dilatator, încât numai te estindea prin toate părțile odaiei: pe sofă, fotele, parchetul casei și mai sciu eu pe unde, dar îți dilata și gândirea, făcându-te năuc de cap. Și cumcă năduful din vara asta a causat năucie și în capete, care se cred mai luminate, despre ceea-ce eu nu mă

indoesc, fiind că își au locuința și scaunul colo sus în vârful Olimpului din țera noastră, o dovedesce cea mai nouă călătorie aeriană a unui luminat dintre luminații luminatei lumi dela noi, ca să oferă câte-o înghețată celor ce nu se pot împăca cu idea de glob național patriotic.

Așa-s efectele nădufului, ele produc zăpăcălá și acésta, la un ném de ómeni se estinde preste toate anotimpurile.

Dar să nu întârđiu cu răspunsul datorit amicului meu!

M'a rugat să-l informez în cestiunea . . . Mi-am uitat. Óre unde-i voi afla întâia scrisóre, în care se cuprinde dorința sa?! Aid să caut! Și caut, și caut și nu i-o aflui, dar dau printre invălmășala de scrisori de altceva.

Ochii mi se isbese de un tablou. Ei, vremuri trecute, dulci, încântătoare, deștepti în sufletul meu scump tablou. Am rēmas cu privirea îngھیtă de acel tablou și cu sufletul adēncit în momentele acelei țile, care i-a dat ființă.

Rēspunsul datorit amicului il lāsai să urmeze mai târđiu, căci tabloul îmi vorbea despre lucruri înălțătoare de inimă, de insuflețire românească și-mi reamintea totodată și o comedie patriotică în mai multe acte.

Era ziua de 3/15 Maiu 1886. Frumósă, senină și plină de un sóre dulce să desvėli diminėta în ceresca armonie a cāntatului paserilor, ce vesele și ușóre înălțau de prin crengile arborilor și a pomilor înverđiti un imn cātră Dumneđeu. Par' că natura însași și însuși Cel-de-sus lua parte la sėrbătórea, ce încalđea și invi-ora inimile locuitorilor frumosului opid S. Lume multă în haine sėrbătóresci și reprezentată din toate straturile vieții, voiósă trecea pe piață și se îndrepta spre curtea bisericeii, unde era scóla.

ce a fost acusată, ea a fost închisă din ordinul ministrului de interne, Tisza László, în anul scolar următor, anume în 4 Decembre 1884.

Ultimul ei președinte a fost regretatul Pompiliu Pipos, iurist, care în prezența primarului orășanesc a predat în sensul statutelor averea societății, despărțământului Cluș, al „Asociațiunii transilvane“.

Scopul ce s'a urmărit prin cassarea „Iuliei“ a fost, ca tinerimea română să fie lipsită de centrul seu cultural-social și astfel să fie silită a intra în „cercul universitar“ unguresc (Egyetemi kör) și încet cu încetul să lapede de națiunea sa și de legitimele ei aspirațiuni. Acest scop l'a mărturisit tinerimea ungurescă în adunarea ei ținută în 4/16 Maiu 1884, când a pretins închiderea societății.

Dar calculația a fost greșită. Tinerimea română academică din Cluș a rēmas și mai departe credincioasă poporului din al cărui sin a eșit, a rēmas neatinsă de otrava renegatismului și gata de luptă și jertfă pentru idealele naționale!

Acésta a dovedit-o ea în mai multe rânduri de atunci încóce și mai curând în anul următor 1885.

Silvestru Moldovan.

Uituri (Chiuituri).

— Din literatura populară a Zarandului. —

Fericat de tine fată
Rēmăseși nemăritată
Ca salca neturșunată.

Fericat de tine june
Rēmăseși neinsurat
Ca gardul nestreșinat.

Frunđă verde de mēr dulce
Am nevastă ca și-o cruce
Da la lucru n'o pot duce.
Diminėta roua-i rece
Preste đi se prea 'ncalđesce,
ÉR când e pe la 'nserate
Muș'ó țințarii de spate.

Susu-i luna, josu-i noru
Departe-i mândru cu doru.
Nu sciu Dómne! ce m'aș face
Sė mă duc, să vėd ce face.
Ori din dor să îi trimet
Pe aripă de criveț
Ori pe rađa sórelui
Amarul sufletului.

I. G.

Două ore din ziua sunară la césul turnului și momentul plecării era sosit.

Cu stégurile scólei în frunte, lungul șir al copiilor de scóla, ce treptat se înălța întocmai ca fluerii dela un nai, înainta în ordine perfectă spre un mic platou „Intre părae“. Alătura colónei învățătorii la distanțe potrivite și în urmă isteții și întreprindătorii părinți ai scolarilor și alți mulți, provéduți cu câte-o ploscă mare cu vin.

Clasica musică dintr'un sat megieș, cu numele D. care în impregiurime s'a avéntat la renume sub conducerea „Fânogiului“ încă se ivise, adurmecând friptura de miel pe frigare și ținé pas în urma rindului.

Mergeam, mergeam vioși cum numai soldații voieni la bătae merg și cântam cu toți întruniți într'un suflet și-o inimă marseillesa română: Deșteptă-te Române. Și cum urcam mica înălțime dinspre „Părae“ un vântuleț plăcut părea că ne aduce din când în când — din patru unghiuri — cu aripele sale recoritoare resunetul cântării: De fulgere se péra de trăsnet și puciosă... Și astfel cu inimile înălțate înaintam cu un gând și un dor.

Am sosit la loc. Ura! isbucni din mii de pepturi, ca și când am fi fost cuceritorii Griviței. Dar nu! Noi nu

eram cuceritori. Noi serbam numai o zi, care a fost vestită lumei de un sóre dulce, însă ziua ei următoare și celelalte mai mult cu față posomorită ni se arătară.

Durerile de vécuri ale unui popor și rămășițele lanțului la bratele noastre ne făcea să ne aducem aminte de ziua, când lanțul întreg s'a rupt, și cel de el legat pe glia cât e un loc de mormânt, sbuciumat între mórte și viață, a devenit încâtva mai liber, — putea respira.

Resuflam deci în această zi, nu de fericiți, ce ne simțeam, ci numai în urma unui mic contrast al sentimentelor noastre dintre atunci și acum.

Da, contrast plausibil. Căci mielul cumpărat și păsunat de tine atunci nu era al tău, ér astăzi, dacă cumva îți scapă de dare, îl poți pune în frigare. Și noi în ziua Domnului de 3/15 Maiu a anului 1886, vedut-am miei jupuiți svércolindu-se prin frigări la para jăratecului. Dar nu numai am vedut, ci i-am și gustat, ba ne-am săturat. Și ploșcele locuitorilor, trecend din mână în mână mare gălgie făceau, cădend din ele, ca din nesce cataracte vinul auriu în gurile noastre uscate de multul cântat.

(Va urma.)

PE MUNTE 'N ZORI.

*O magie tuturoara
Frunța codrilor le pare
Clătinată lin de vânturi,
Când sub farmeci dulci de cânturi
Dela răsărit apare
Aurora.*

*Ah! atunce mult îmi place
Să privesc din vîrf de munte
Peste lunca recorosă,
Unde mii de flori mirósă;
Pe a lor foi mici, mărunte
Scris e: pace.*

*Totul e o armonie,
Care stă să nu se curme.
Glas de clopote răsună
Peste-a munților cunună;
Sus pe coste să ved turme
Alburie.*

*Ciobănașii cântă 'n fluer
Doine dulci și mult doiose;
Dela margini de pădure
Ei abat spre secătura
Oile lor spărioșe
Prin un șuer.*

*Gândul meu atunci s'avéntă
Lăsând sborul nebunatic,
Spre cerescile palate
Și îndrept cu pietate
Cătră tronul maiestatic
Rugă sfântă.*

*Paserile cântă 'n coruri
Prin pădurea cea ascunsă;
Le ascult eu cu plăcere
Și cum stau așa 'n tăcere
Simt, că inima-i pătunsă
Lin de doruri.*

*Jos 'al delurilor póle
Rîul curge 'n mare grabă;
Murmur lin scot a lui valuri,
Ce s'ating mereu de maluri,
Par' că el de ceva 'ntrebă
Iarba móle.*

*Colo mai în depărtare
Ved țerani pornind la muncă
După liniștea de noapte;
Printre ei vorbesc în șopte
Fete, ce se iau spre luncă
P'o cărare.*

*E frumos, măreț spectacol,
Când petreci în zori pe munte,
Unde 'n césurile sfinte
Poți gândi 'al tău Părinte
Cu senină albă frunte
Făr' obstacol.*

O. Bocca.

MĂRTURISIRILE DORETTEI.

(Sfârșit.)

Enrico Castelnuovo.

„Cumpă mea Doretta, toate acestea sunt foarte frumoase și plăcute, îmi permiți însă să fac și eu o observare?“

„Poftesc.“

„Dacă ai de gând a continua așa, eu nu voi ști ce voiesci să-mi spui . . . Noi perdem drumul.“

„Îmi faceți nedreptate. Să poți povesti mai pe scurt? Totuș eu mă voi grăbi. Acum cunoști starea, în care mă aflam, când am văzut pe Baraldi pentru prima dată. A descrie acesta a fost neapărat de trebuință. Vă puteți închipui, cum i-a fost și lui de urit. Literatul l'a apucat în un unghet; acolo îi cetii versurile sale. El voia să se convingă sigur, că este Baraldi un amic al poeziei? În fine veni tinărul oficer spre mine, după ce i-a succes a scăpa de chinul lui. El îmi descrie cu colorile cele mai vii cumplita situație din care abia scăpase. Tinărul lui Apollo își ținea bărbia între degetul cel mare și cel arătător dela mâna dreaptă, și numai focul, cu care recita a fost de vină, sau poți nu a voit să i se audă vocea și de ceilalți, el se apropie așa tare de Baraldi, încât s'ermanul oficer a fost silit să înghită nu numai resuflarea sa . . . ci și altceva. El susține adecă, că s'ar afla plin de voie, ca și când ar fi înaintea unei fântăni săritore, care imprășcie apa așa de frumos, încât pătrunde prin hainele celor din apropiere Noi am ris mai întâiu de poet, apoi de celelalte lucruri mărețe din societate așa ne-am petrecut de minune, și toate ar fi fost destul de bine și frumoase, dacă nu s'ar fi aflat bărbatul meu în salon. Aceste priviri! Eu nu le voi uita nici odată. Poți ar fi dorit ca să-mi petrec cu el? În ziua următoare ne trimite Baraldi biletul lui de vizită. „Ludovico Baraldi, oficer de geniu“. În colț corôna de conte. Însă acesta m'a lăsat rece. Cine nu are în ziua de astăzi așa ceva. Aceste sunt încă de mai nainte tipărite pe biletele de vizită. În decursul săptămănei, Baraldi așa a fost de afabil încât a venit chiar în persoană. Eu aveam visite: Rinucci a fost la mine, o sciti Signor Anselmo: aceea cu ochiul de sticlă și cu talia de cauciuc. Mi s'a spus, că odată și-ar fi pierdut talia. Să poți. Ce mă privește? Destul, vedeți, că nu a fost tête-a-tete. Însă Rinucci are o gură rea: ea îi dase drumul, și minune, că nu m'a părăsit. După vorbele ei, eu mi-am dat cu locotenentul un rendez-vous în Cascine. Atari vorbe numai nescă femeii urite și bătrâne pot scorni. Adevărul este, că eu numai atâtă am spus oficerului Baraldi, că de câte-ori mă aflu în Florența mai mult, fac regulat la 4 ore preumblări în Cascine Trebuia să ăic și eu ceva . . . Sunt eu de vină, că și

lui la 4 ore îi este timpul cel mai potrivit de plimbare? Eu am plecat cu trăsura la Cascine; el mergea pe jos; și însuși Dy. o sciti, că nime nu pote afla ceva suspect, dacă vr'unul dintre pedestrași vine la trăsura din parc și povestescă cu cunoscuții sei. Numai odată am părăsit trăsura. Am voit să fac mișcare, și am făcut o mică plimbare pe jos . . .“

„Cu oficerul?“

„Da, cu oficerul. Închipuiți-vă frica mea, când am zărit pe Marcheza Dal Pozzo, care plină de voie și bătă de amor să plimba de braț în sus și în jos pe o cărare laterală cu un domn mie bine cunoscut. Cavalerul ei este un deputat, și făcea cu mult mai înțeleptescă, dacă pleca la Roma, unde camera nici odată nu e capabilă de a se deschide . . . Însă eu de obicei nu mă amestec în afaceri străine . . . Eu cred, că abia ne-am plimbat 10 minute . . . și urmările? Teribile: întâiu — oprită de a mai face la patru ore plimbări în Cascine. a două — poruncă, a pleca imediat la Bologna, spre a petrece „câte-va săptămăni“ în cercul familiei. Acum vine un nou casus belli: După opt zile vine de asemenea și Baraldi în Bologna. Sunt eu responsabilă pentru așa ceva? Sunt eu căpitanul lui? Nu poți omul pleca când voiescă și unde voiescă? Trenurile sunt făcute dór pentru toți . . . Sócra firescă a scris o epistolă lungă de 6 coți și plină de morală și virtute; ea ar fi avut mai puțină ansă ca ori și care pentru atari predici. Să-și aducă numai aminte de tinerețele ei Căci vedeți Signor Anselmo, e de necredut, însă și sócra mea a fost odată tinără . . .“

În momentul acesta începă a bate orologiul.

„Trei ore. Nu e așa?“ întrebă Doretta.

„Nu. Patru ore.“

„Patru ore? Horrendum. Nu mai pot sta nici un minut . . . Trăsura e comandată pe trei ore și jumătate . . .“

„Însă Doretta, spune-mi numai . . .“

„De altă dată. Astăzi nu să poți . . . Mărturisirile mele le-ați audiat.“

„Da, iubita mea; însă până acum ați mărturisit păcatele altora . . . ale Dtale proprii . . .“

„Păcatele mele proprii sunt atât de neînsemnate, încât merită totală absoluție. Eu sper cu totă încrederea, că și părinții mei vor înțelege acesta.“

„Numai un moment.“

„Nici o secundă. Îți mulțămesc, Signor Anselmo. La revedere!“

Doretta să furișă din casă, iute ca o codobatură, duhovnicul ei rămăse singur uimit și cu buzele umflate.

Ploești, în August, 1894.

Trad. Ioan Cândea.

FELIURITE.

Higiena.

Higiena profesiunilor. Profesiunea sau meseria prin mișcarea repetată a aceluiași obiect are dublă influență asupra corpului și asupra sănătăței; o influență mecanică și una fiziologică.

Influența mecanică este la acele meserii, care lucrăză cu tot corpul său plecat.

Influența fiziologică poți modifica esercițiile funcțiunilor prin influența meseriei nou adoptate.

Sunt mai multe feluri de profesiuni, și fie-care din ele să rapórtă la două mari clase, adecă: profesiuni intelectuale (acelea care lucrăză cu mintea) și profesiuni corporale. Fie-care din aceste clase de profesiuni reclamă regulile lor igienice, în parte ele însă fiind foarte

numărătoare, ne vom mărgini a vorbi numai de câte-va din ele.

Profesiunea intelectuală. În această profesiune intră două clase.

În cea dintâi clasă intră mai toți amployații (scriitorii de pe la diferite oficii); deși această clasă, nu este supusă unui lucru intelectual așa de greu, deși ocupațiunile lor se mărginesc mai mult în lucrări aprôpe mecanice, copiind diferite scrieri; însă prin viața sedentară (ședând) și scrierea continuă îi predispun la constipațiuni, la hemoroizi, la un fel de contractiuni sau spasmuri ale celor dintâi trei degete dela mâna dreaptă, de care se servesc când scriu. În a doua clasă intră judecătorii, avocații, medicii, profesorii, etc., ei au nevoie de cunoștințe mai înalte, de o memorie fidelă, etc.

La ômenii de această profesiune, care duc o viață sedentară fără a face mult exercițiu, se observă bôle diferite, precum: durere de stomac, constipație, hemoroide, de multe-ori chiar și piatră, dureri foarte mari de cap și slăbirea vederii. Noapțile petrecute în lucrări de spirit și ocupațiuni științifice și lipsa de somn, încă sunt o cauză de bôlă pentru cei dedați la aceste profesiuni. Asemenea și șederea de mai multe ore pe scaun, înclinațiunea cea rea a corpului, lipsa de exercițiu, și încordarea neatenită a creierilor sunt destule cauze de bolnăvire.

Medicii prin gréua lor misiune, ce le impune de a căuta tot felul de bôle, cad de multe-ori victima. Oboșiți de ostenețele carierei, ei îmbătrânesc înainte de etatea bătrâneței, și finesc o esistență amărită de oboselă și de tristeță.

Profesorii sunt espuși prin o silință prea mare, pentru pregătirea lecțiunilor de a răspândi lumina în popor la două feluri de bôle principale. Prima constă în bôla mintală (nebulie), care din cauza multului lucru intelectual, ce-și pun de a se prepara pentru a profesa, cad victima celor mai grele bôle mentale; și al doilea sunt bôlele căilor respirătore, precum: răgușire, angina, slăbiciunea peptului și chiar tuberculoza (oftica).

Regulele igienice la aceste profesiuni ce se ocupă cu inteligență, sunt: să lucre moderat, să facă exercițiu corporal ușor, nici odată să nu lucreze (să scrie sau să cetască) continuu, mai mult de 3—4 ore. Camera de lucru va fi mare și bine aerisată. Nici odată să nu se pună la lucru îndată după masă, ci să aștepte cel puțin o oră; să se hrănescă bine, să nu stea în camere întunecose și rău aerisate; să nu stea mult noaptea la lucru, să dormă bine și îndestul. Imbrăcămintea va fi largă dar căldurosă, fără a jena mișcărilor, vor lucra cu capul descoperit, sau numai ușurel acoperit.

Vor face exercițiu cel puțin de două ori pe zi înainte de mâncare. Băile calde iarna luate din timp în timp și băile reci vara sunt de mare necesitate pentru întărirea corpului.

Lucrările intelectuale vor fi făcute cu răbdare, fără aprindere și fără să fie înveninate în contra operilor anterioare.

Somnul va fi de șapte ore și nici odată mai puțin. Șederea la țară în timpul verei și voiagiurile de părătate, le sunt foarte folositoare prin respirarea unui aer curat, care le restabilește sănătatea lor sdruncinată prin lucrări intelectuale; cu un cuvânt, să se păzescă de ori-ce fel de escese.

(Va urma.)

Dr. *Elefterescu.*

Una și alta.

Anunț. În o foie, care publică pe pagina ultimă anunțuri, a apărut următorul anunț:

„O domnișoră tină, frumușică, înțeleptă și seracă vrea să facă cunoștința unui domn bătrân, urit, prost și avut. Scopul cunoștinței este: Căsătorie fericită.

* * *

Mustrare de conștiință. Unui domn îi s'a furat 100 de floreni. Făptuitorul nu s'a putut erua. Preste o lună de zile însă d-l cu paguba primesce următoarea scrisore:

Stimate Dle!

Eu, subscrisul ți-am furat banii. Acum mă mustără conștiința și mă grăbesc a-ți trimite aci 20 de fl. Îndată ce mă va mostra conștiința de nou, îți voi trimite 6ra o sumă, până ce voi implini suta.

Al D-Tale devotat

Făptuitorul.

* * *

Inmormântare veselă. Acum nu de mult s'a sêvârșit o inmormântare curiosă în New-York. Un membru al „reuniunii piraților“, cu numele Jäger, repausând, a dispus în testament membrilor reuniunii, ca cadavrul lui să fie ars și cenușa aruncată în mare, în locul, unde i-a plăcut lui mai bine a-și arunca rociul. Membrii reuniunii s'au conformat testamentului, au ars cadavrul, au pus cenușa în o urnă mică, pe care președintele a luat-o subsuoră și apoi au plecat cu toții la malul mării în sunetul de arii vesele. Aici s'au imbarcat pe o naie și au mers la locul designat de reposatul. Sosind acolo, patru membrii s'au coborât în o luntre și au aruncat cenușa în mare. Valurile ei au înghițit-o în curând. După această musica a intonat fel de fel de melodii vesele și s'a început o petrecere vială, cu mâncări și beuturi. Așa a dispus-o acesta răposatul în testament, spre care scop a lăsat 5000 de dolari. În fine s'au dus cu toții la un loc din apropiere, unde au aruncat rociurile și întemplantarea a adus cu sine, că au avut o pescuire așa de bogată, cum nici cei mai bătrâni din membrii n'au pomenit.

* * *

A nimerit-o. Era sara și profesorul A. stătea adâncit în cetirea unei cărți. Băiații lui mititei, voidnd a se culca, vin a-i pofti „noapte bună“.

— Acum n'am timp, le reflecteză profesorul năcăjit, că e intrerupt în cetire, *veniți mâne dimineta.*

* * *

La esoposiția de tablouri. A. agrăind pe pictorul B. îi dișe:

— Gratulez, numai tabloul tău îl pôte omul privi cum se cade în intrégă esoposiția.

— A, într'adevăr? Tu de sigur mă linguseși....

— Nu, dar să vești, la celelalte tablouri sunt atăția ômeni, încât nu pôte omul să le privescă cum se cade. Numai înaintea tabloului tău nu stă nimeni.

* * *

Cimiter de câni. În Londra există în adevăr un cimiter de câni, în parcul Hyde. În apropiere de locuința păzitorului parcului se află vre-o 80 de morminte de-ale cânilor. Păzitorul pentru o plată cuviinciosă dată de amatorii fanatici de câni, cari sunt mai cu samă femeii, îngropă cu totă cinstea pe câni morți și le ridică și monument la mormânt. Spesele de inmormântare sunt diferite. O mormântare simplă costă 5 ster-

lingi. Pentru p etra mormentală s e pl atesce deosebit. Cel dint ai, care a inmorm entat aici doi c ani, este prin-
tul de Cambridge; el e intemeiatorul curiosului cimiter.

Anecdote.

Topul  iret. Un top vindea doni e  i ciubare in pia a unui ora  ardel n dela p elele Mun ilor-Apuseni. Intre cump er atori s e afla  i o unгурoic , care numai rupea limba n ostr .

— Ce cere, bagye pe aiaste. — intreb  ea, lu nd o doni a in m n   i ar t ndu-o topului.

Topul ii spuse pre ul.

Unгурoic a visit nd mai cu deam runtul doni a, observ  la fundul ei un fel de crep tur .

— A  ni bagye —  ise ea de nou — che doni  aiasta spart ...

— *Ba s e urle sm ul in co ul celuia, ce  ice c  e spart * — r spunse topul.

Unгурoic a cre u, c  topul s e jur , c  doni a nu e spart   i o cump r .

Ou le babei.

Muierea prin l comie
Ajunge la s racie.
E drept v  pot  i spune
C  nu e d r minune
S  v  spun cum s'a 'nt mplat
Lucrul acesta ciudat:
O femeie dela sate
Ducea-un co  cu ou  'n spate
La ora , s - i fac  bani
C ci avea copii golani,
In t rg i i pune co ul jos
Mul amindu-i lui Christos,
Care i-a dat s n tate
De le-a putut duce 'n spate,
C ci erau cam multi ore
Erau d u e suti ore,
Nici bin' nu s'a a edat
Lumea 'n jur s'a adunat
C ci era cam c tr  Pasci,
 'atunci  i cei mai s raci
Vreau ou e s  t rgui c ,
Ca pe Pasci s  le 'nro esc .
Intre at ta popor
S  afla  'un scamator
 i el da s  t rgui c 
Ou e ca s  le 'nro esc .
Ia un ou,  i il privesc 
 i c'o bancut  il pl tesce,
Apoi f r nici o sfi l 
Il f cu pe loc p par .
Dar cum era el mi el
Sc se un galbin din el.
Baba la galben privea
 i nu s  putea mira.
Tin rul cu s nge rece
Dice: „Ce s - i dau acum pe  ece?“
„Nu mai v nd nimic din ele
C  nu's t te ale mele“.
Ci i i ia cortul  i s  duce
F c ndu- i intr'una cruce,
Tin rul o urm resce

P n' c nd vede c  s'opresce,
Ea anume s'a oprit
In un loc cam p r sit.
Pune co ul jos din spate
 i s  ia la num rate.
Ia un ou  i 'ncetinel
D  c'o petricic  'n el
 i cu galbenul in g nd
Mi le ia t te la r nd,
 i 'n un timp de cinci minute,
Spart'a ou e d u e sute
 i ea galbeni a g sit
Numai c t au fost topi i.

Ploesci, August, 1894.

Ioan C ndea.

G citur  de  ac.

De C. D r bant.

Min-*	�a	„Te				mă	te	ce
mă-	de'n-	fi-				in-	Es-	ca
in-	tea.	f�-	mi-	t�-	Ce	să	fa-	a
r�	resc	ce-	nu-	re	un	dor	să,	te
put	o-	tru	ge-	nut!	z�	min-	lu-	Dăm-
tot	sub	ve-	Ca-	mai	ve-	ne	Ca	re-mi
de	Pen-	chiul	cea	fia-	re	str�-	tea	ces-
meu	ce	să-	p�-	la	la	ce	ca-	�i
re	s�n-	tru	�i	fl�-	r�	un	�ii	că-
tot	f�-	dr�p-	De-	n�	om	f�r	re-	al
ta-�i	Pen-	t�				nop-	lu-	nor.“
a	ce	cut,				Mu-	in	�an.

A se deslega dup  s ritura calului, incep nd dela silaba sig-
nat  cu stelu a.

Terminul de deslegare este p n  in 28 Septembrie (10 Oc-
tobre) a. e.

Intre desleg tori s  va sor a cartea intitulat  „Lira Biho-
rului“ de Anton Pop.

Coresponden a.

Dr. El. in Buc. Mul amitele n stre. S  public .
Stud. Bla . La cererea Dv. trimitem f ia gratuit.

Mihu din Ar el. Nu s  p te publica.

T. B. in Jurc. Urm z  epistola.

N. P. in B.  i H. I. in S. Cele trimise sunt slabe, nu s  pot
publica. Red.